

вонѣ на разваленѣ, гнилѣ зелкѣ и ся употрѣбѣва за топеніе мазь и други мазны тѣла.

8. ФОСФОРЪ $P.$ = 387,5.

36. Това тѣло ся намира въ природѣ-тѣ само у единъ минералъ *апатитъ*, нѣ съединенъ съ кислородъ и варъ, намира ся смѣсенъ смаль не у всякъ земь. Отъ тукъ прѣминува въ растеніята, а чловѣци-тѣ и животны-тѣ, като ѣдѣтъ растителнѣ хранѣ (жито, ячемыкъ, овесъ и др.) пріимѣтъ и фосфорокисель варъ, отъ кой-то ся правятъ коститѣ имъ.

Всякой възрастенъ чловѣкъ има до 3 окы фосфорокисель варъ въ кости-тѣ си. Фосфоръ ся вади отъ изгорѣны и стлѣчены на прахъ животинскы кости, като ся отдѣли отъ тѣхъ варъ-та и кислородъ-тѣ.

Чистъ фосфоръ е твърдо, мягко, полупрозрачно тѣло, прилично на воскъ. У въздуха той ся дыми и вътрѣе на свѣтлѣ парѣ, за това ся и държи въ водѣ. Като ся нагрѣе малко въ въздуха (65° — $70^{\circ} P.$) запалва ся, та гори съ свѣтълъ пламыкъ, и оттука излиза употребеніе-то му за огниво (кыбритны-кличцы), гдѣ-то съ трѣканіе може ся нагрѣе да пламне. Въ водѣ, като ся нагрѣе, фосфоръ-тѣ ся топи като воскъ, нѣ неможе да ся запали, зашто-то въздухъ-тѣ неможе да ся досѣгне до него; а и у водѣ ся запалва, като духнемъ въ неѣ прѣзъ стѣ-кленѣ цѣвъ и тогава ся образува **ФОСФОРЕНЪ ЗАКЫСЪ** (P_2O), кой-то ся утайва въ водѣ-тѣ като червенъ прахъ. Фосфоръ-тѣ, както и негова-та пара, е отровенъ.

Фосфоръ-тѣ е добыль имя-то си отъ грѣкъ думѣ, която на Българскый значи *свѣтоносецъ*. Той ся намира у всякъ кѣшѣ, за това трѣбува да ся спомане, че испареніе-то на кыбрита въ затворенѣ стаѣ е опасно, и че той трѣбува да ся варди отъ дѣца, както и отъ слѣнчевѣ-тѣ